

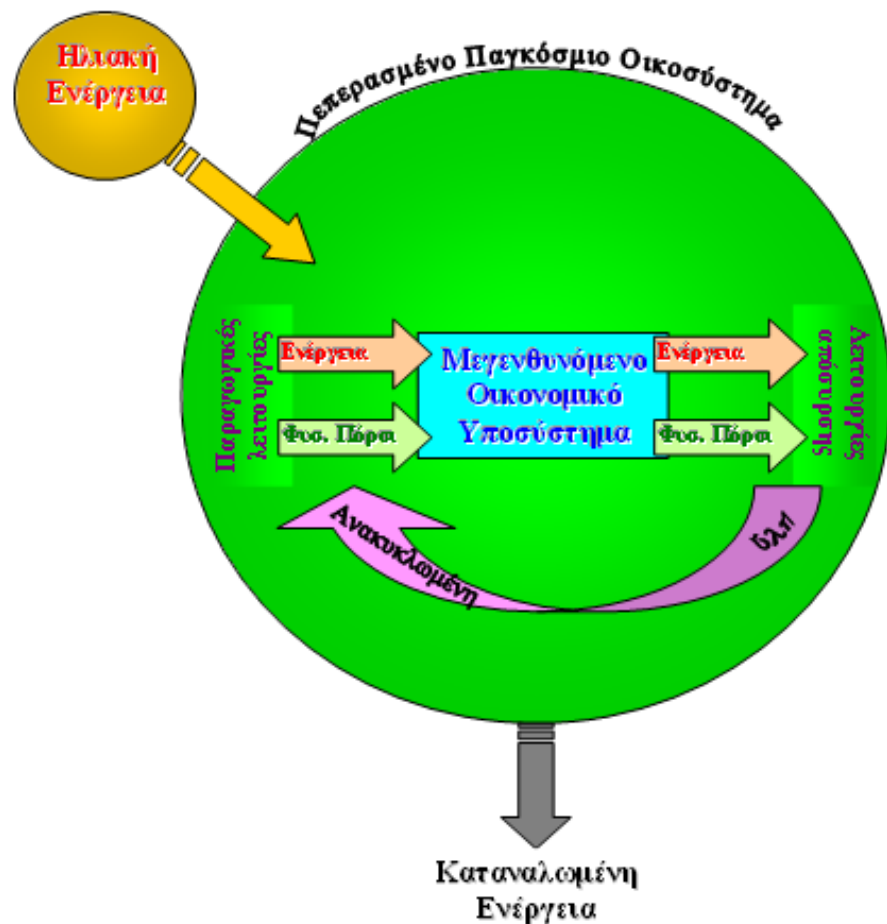
Στρατηγική διασφάλισης ποιότητας και Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Προκλήσεις και Προτάσεις για το ΕΚΠΑ

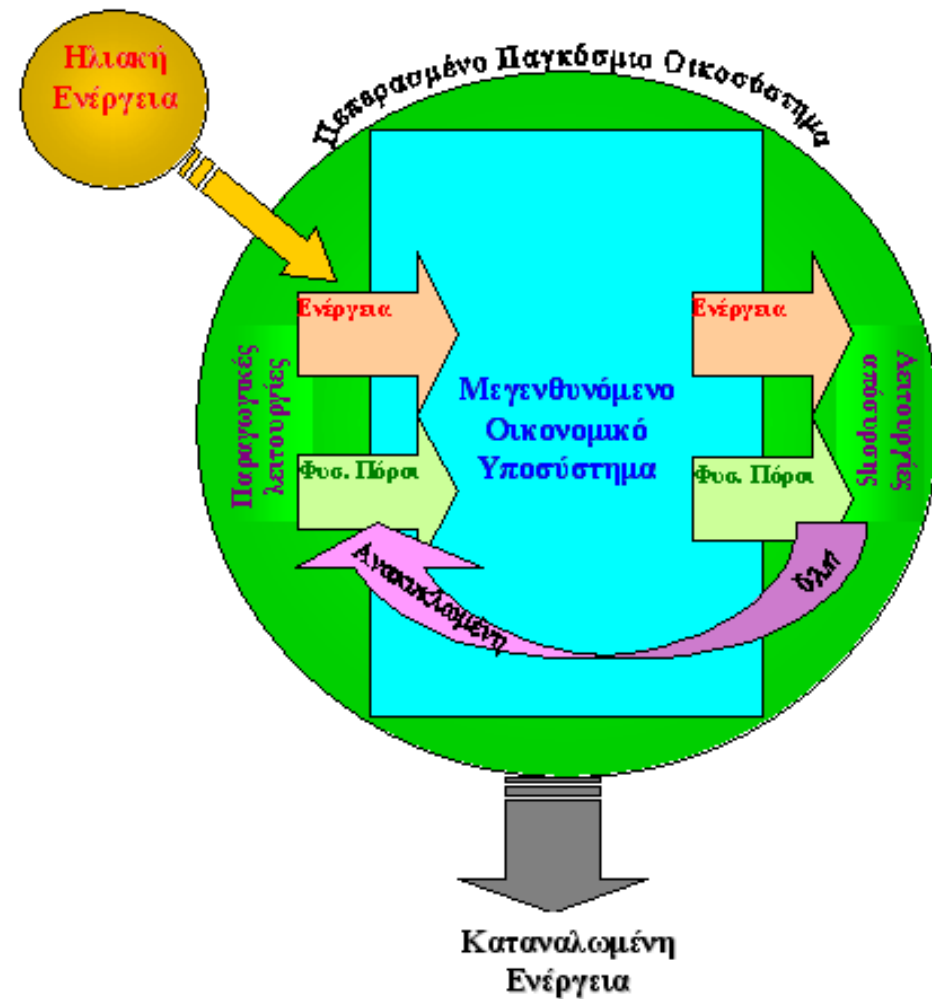
Καθηγητής Ανδρέας Παπανδρέου

Δρ. Αντώνιος Αλεβίζος

Πεπερασμένο Παγκόσμιο Οικοσύστημα και Οικονομικό Υποσύστημα

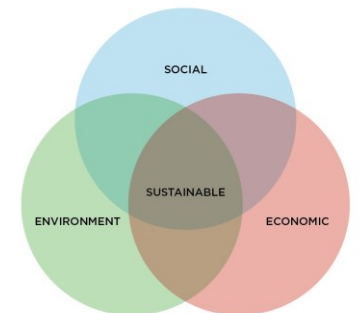
Διάγραμμα III.1.a. Το πεπερασμένο παγκόσμιο οικοσύστημα σχετικά με το οικονομικό υποσύστημα (Goodland R., H. E. Daly, S. El Serafy, 1992 *Population, Technology, and Lifestyle*, Island Press: Washington, DC.)

Διάγραμμα III.1.b. Το πεπερασμένο παγκόσμιο οικοσύστημα σχετικά με το οικονομικό υποσύστημα (Goodland R., H. E. Daly, S. El Serafy, 1992 *Population, Technology, and Lifestyle*, Island Press: Washington, DC.)

Βιώσιμη Ανάπτυξη

- Παρότι εμπεριέχει ένα εύρος αντιφάσεων και ασάφειες και αξιοποιείται από διαφορετικές ομάδες συμφερόντων, η έννοια αποδεικνύεται ως «πολιτική έννοια με αντοχή ανάλογη με αυτές της δημοκρατίας, δικαιοσύνης και ελευθερίας» (O'Riordan, 1993:48).
- Δύο κεντρικές διαστάσεις:
 1. Αύξηση ευημερίας που λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές γενεές
 2. Ολιστική προσέγγιση: οικονομία, περιβάλλον, κοινωνία

ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κλιματική κρίση και μετάβαση σε οικονομία μηδενικού άνθρακα

- Η μεγαλύτερη θεσμική αποτυχία σε παγκόσμιο επίπεδο
 - Αντανακλά όλους τους θεσμούς και την παιδεία
- Η μετάβαση που χρειάζεται είναι χωρίς προηγούμενο: Μεγάλη διαφορά με παλαιότερες κοινωνικό-τεχνολογικές μεταβάσεις στο ενεργειακό πρότυπο
 1. **Κυρίως καθοδηγείται από την πολιτική και όχι από την αγορά** (κανένα προηγούμενο)
 2. **Ταχύτητα** της μετάβασης χωρίς προηγούμενο
 3. **Παγκόσμιος συντονισμός** πολιτικών απαραίτητη
- Θέτει το πλαίσιο και χρονοδιάγραμμα αλλά δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς μια ολιστική προσέγγιση (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία)

Προκλήσεις για την παιδεία

- Υπήρξε ένα πρώτο κύμα προσπάθειας για προώθηση της ΒΑ στα πανεπιστήμια την δεκαετία του 2000
- Η Κλιματική κρίση, η Συμφωνία του Παρισιού και οι ΣΒΑ έχουν πυροδοτήσει νέες προσπάθειες
- Μετά την κρίση του 2008 και την εποχή της πολυκρίσης που βρισκόμαστε έχει οδηγήσει σε αλλαγή προτύπων σε πολλά επίπεδα: κράτος που καθοδηγεί, συστημικές προσεγγίσεις
- Η εξέλιξη της γνώσης και της παιδείας δεν είναι ούτε μια αυτόματη πορεία προς την 'αλήθεια' ούτε πρέπει να διαμορφώνονται οι προτεραιότητες από την αγορά παρά την σημαντική ανάγκη διασύνδεσης με την αγορά

Προκλήσεις για την παιδεία

- Στο πρόσφατο βιβλίο των Acemoglu και Johnson (2023) *Power and Progress* αναδεικνύετε γλαφυρά πως η εξέλιξη της γνώσης και της τεχνολογίας έχει στενή σχέση με την δομή της εξουσίας και κυρίως εξέφραζε τις προτεραιότητες των ελίτ (τεχνητή νοημοσύνη)
- Καθοριστική σημασία η πανεπιστημιακή κοινότητα να συμμετέχει ενεργά στην συζήτηση γύρω από τις ευρύτερες κοινωνικές αξίες και να κατευθύνει τις ερευνητικές και εκπαιδευτικές προσπάθειες με άξονα τις ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες
- Ούτε αρκεί η άκριτη παρακολούθηση συγκεκριμένων πολιτικών στοχεύσεων, π.χ., στην τωρινή προσπάθεια ενεργειακής μετάβασης γίνεται μεγάλη προώθηση του υδρογόνου που ενδέχεται να βολεύει τα συμφέροντα των εταιριών υδρογονανθράκων
- Καθοριστική η σημασία των ΣΒΑ για τα πανεπιστήμια

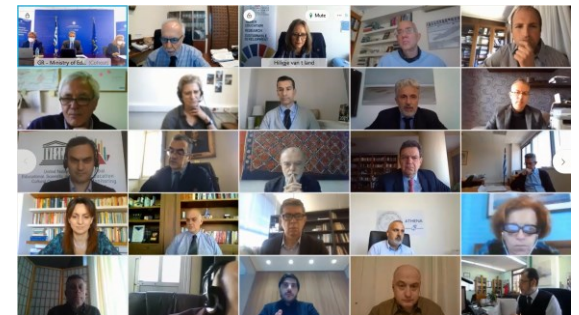

Ελληνικά Πανεπιστήμια και Αειφορία

- **2009** ΕΚΠΑ ιδρύεται Επιτροπή Περιβάλλοντος με πρόεδρο τον Καθηγητή Μιχάλη Σκούλλο
- **2011** Με πρωτοβουλία του Μιχάλη Σκούλλου τα Ελληνικά πανεπιστήμια συνυπογράφουν την Χάρτα του Πράσινου/Αειφόρου Πανεπιστήμιο
- **2021** Δημιουργείται Δίκτυο ελληνικών ΑΕΙ για την Αειφόρο Ανάπτυξη με πρωτοβουλία του ΥΠΑΙΘ
- **2022** συνυπογράφεται από το σύνολο των ΑΕΙ Χάρτα Αειφορίας με την Προσέγγιση του Ολοκληρωμένου Ιδρύματος (the Whole-Institution Approach) και τον **Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 4.7**
- **Άρθρο 228 του ν. 4957/2022** - Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης ΑΕΙ

Χάρτα των
Ελληνικών
Πανεπιστημίων
για την Αειφορία
2022-2030

4 Βασικές κατευθύνσεις

Έρευνα & Εκπαίδευση

για Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)
Διεπιστημονικότητα
Καινοτομία και λύσεις
Εθνική και τοπική υλοποίηση
Κινητοποίηση νέων

Υποδομές και Λειτουργία

Ίδρυμα παράδειγμα
Αειφορικών λύσεων

Διακυβέρνηση

Κοινωνική αλληλεγγύη
εντός του ιδρύματος

Σχέσεις του ιδρύματος με την κοινωνία

Ενασχόληση με τα κοινά
Διάλογος με την κοινωνία
Διαμόρφωση πολιτικών

Ελληνικά Πανεπιστήμια και Αειφορία

- **Κατάρτιση ενός Κατωφλίου Αειφορίας των Ελληνικών ΑΕΙ**

1. να μπορεί να παρακολουθεί άμεσα κάθε ίδρυμα, η Σύνοδος των Πρυτάνεων και η Ελληνική Πολιτεία, ιδιαίτερα το Υπουργείο Παιδείας, την εξέλιξη και πρόοδο των ΑΕΙ της χώρας προς την Αειφόρο Ανάπτυξη
2. να διευκολύνει και ενθαρρύνει όλα τα ΑΕΙ να επιδιώξουν τη γρήγορη εξέλιξη τους προς τις κατευθύνσεις της Αειφορίας

- **Times Higher Education Impact Ranking ως εργαλείο καταγραφής**

Για συμμετοχή στο εργαλείο πρέπει να προσφερθούν δεδομένα για κατ' ελάχιστον 4 Στόχων, περιλαμβανομένου οπωσδήποτε του Στόχου 17

οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης: 4 (Ποιοτική Εκπαίδευση), 11 (Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες), 17 (Συνεργασία για τους Στόχους) υποστηρίχτηκαν από την αρχή από όλα τα ΑΕΙ, ενώ ο Στόχος 9 (Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές) έχει περιληφθεί με συμφωνία συναίνεσης από όλα τα ΑΕΙ

Rankings <

Impact Rankings

By subject

Reputation Rankings

Arab Rankings

China

401-600

University of Crete

Greece

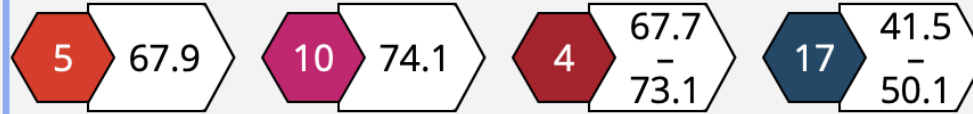

SDG Descriptions

401-600

National and Kapodistrian University of Athens

Greece

SDG Descriptions

601-800

University of the Aegean

Greece

SDG Descriptions

Choose an individual SDG table to explore

5 Gender equality

Achieve gender equality and empower all women and girls

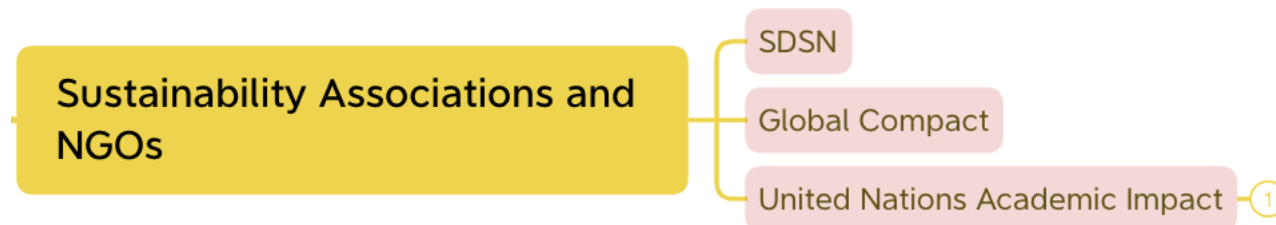
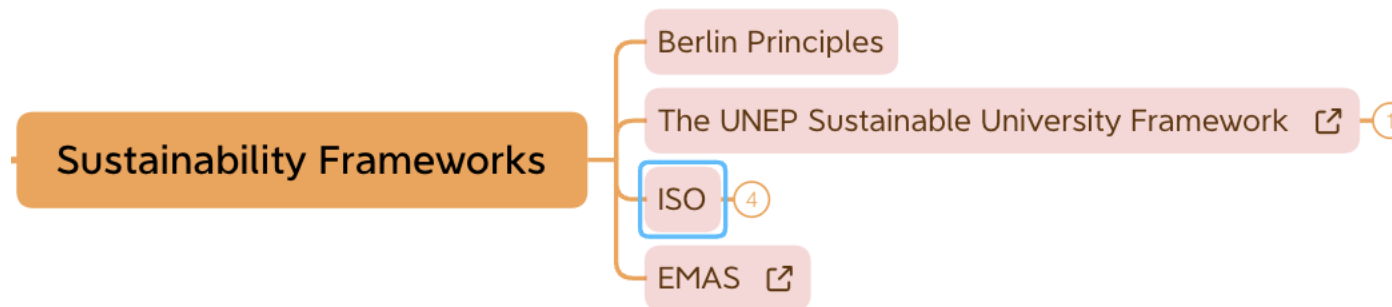
10 Reducing inequalities

Reduce income inequality within and among countries

4 Quality education

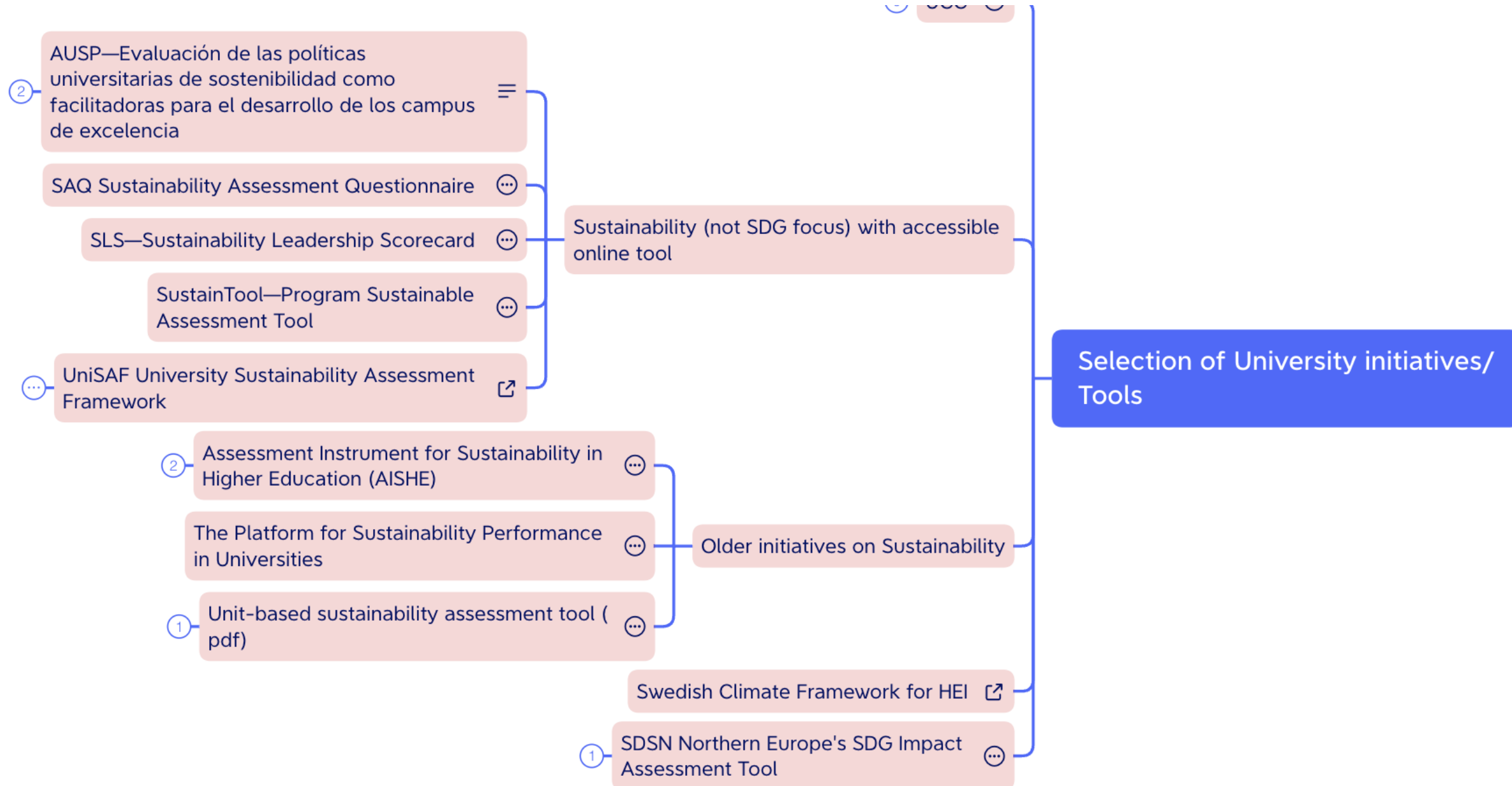
Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all

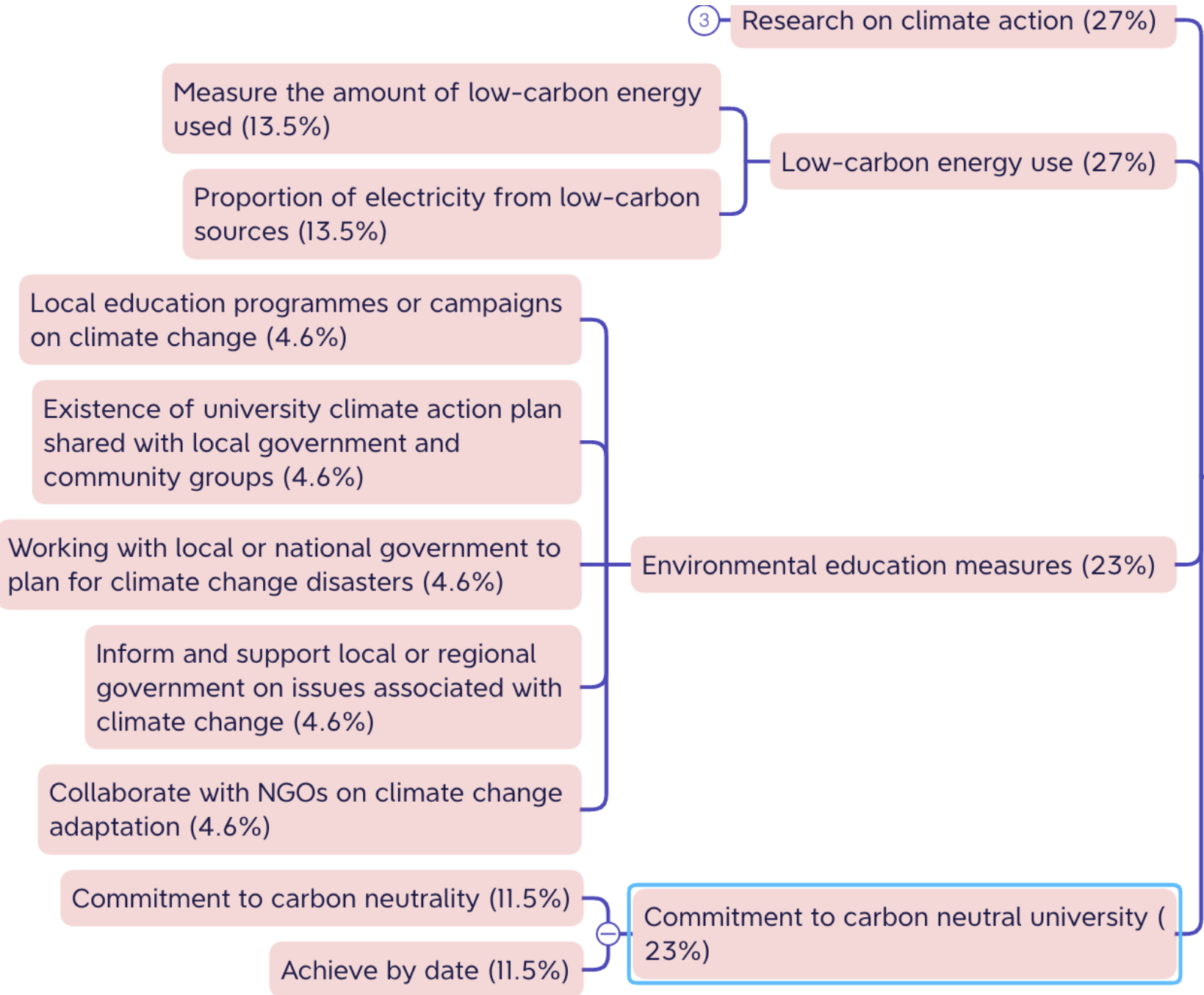
17 Partnerships for the goals

Πολλοί
δείκτες,
διάφορα
πλαίσια και
οργανώσεις

Πολλές παλαιότερες πρωτοβουλίες και εργαλεία

SDG13 Climate Change [↗](#)

Άλλοι ΣΒΑ που έχουν άμεση αναφορά στο περιβάλλον:
ΣΒΑ6: Καθαρό νερό και αποχέτευση
ΣΒΑ7: Φτηνή και καθαρή ενέργεια
ΣΒΑ11: Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες
ΣΒΑ12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή
ΣΒΑ14: Ζωή στο νερό
ΣΒΑ15: Ζωή στην στεριά

“SDG4U” – Erasmus Plus 2023-2026, Συντονιστής: ΕΘΝΙΚΟ και ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

- Πώς ξεκίνησε:
 - **2017** Το ΕΚΠΑ είναι ιδρυτικό μέλος του Ελληνικού Δίκτυου Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (*UNSDN Greece* – Βασικός στόχος είναι η προαγωγή της ΒΑ μέσα από τη σύνδεση της ακαδημαϊκής κοινότητας με προσωπικότητες και λήπτες αποφάσεων στους χώρους της κεντρικής διοίκησης, της επιχειρηματικότητας και της κοινωνίας των πολιτών από όλο τον κόσμο στην προσπάθεια για επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Διευθυντής του διεθνούς δικτύου είναι ο καθηγητής Jeffrey Sachs του Earth Institute του Columbia University, ενώ στο Ελληνικό Δίκτυο προεδρεύει ο Καθηγητής Ανδρέας Παπανδρέου και η Καθηγήτρια Φοίβη Κουντούρη)
 - **2021** Σε συνεργασία με το American College Greece (ACG) στα πλαίσια του SDSN Greece πρώτη εκδήλωση για Αειφόρα Πανεπιστήμια με τον υφυπουργό Παιδείας το Μάρτιο του 2021
 - **2021** Ανακοινώθηκε στην συνέχεια από το Υπουργείο Παιδείας το Δίκτυο Αειφορίας
 - **2022** Σε συνεργασία με το ACG και το Πάντειο Πανεπιστήμιο αποφασίζεται η διεύρυνση της ομάδας και υποβολής πρότασης στο Erasmus Plus

“SDG4U”: Προϋπολογισμός 400.000 ευρώ

Applicant organisation

OID	Legal name	Country	Region	City	Website
E10208247	ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Greece		ATHINA	www.elke.uoa.gr

Partner Organisations

Organisation ID	Legal name	Country
E10208887	PANTEIO PANEPISTIMIO KOINONIKON KAI POLITIKON EPISTIMON	Greece
E10267096	The American College of Greece Research Center	Greece
E10208658	UNIVERSIDAD DE MURCIA	Spain
E10209380	UNIVERSITY COLLEGE CORK - NATIONAL UNIVERSITY OF IRELAND, CORK	Ireland
E10194750	UNIMED - UNIONE DELLE UNIVERSITA DEL MEDITERRANEO	Italy

TARGET

4.7

Ευθυγράμμιση με το Στόχο 4.7

Mission 4.7 brings together leaders from government, academia, civil society, and business to accelerate the implementation of Transformative Education around the world.

Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με το στόχο 4.7 σχετικά με την «εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την παγκόσμια ιδιότητα του πολίτη» και το σημείο 4.α για τη δημιουργία «αποτελεσματικών περιβαλλόντων μάθησης» UNESCO, SDSN και άλλοι οργανισμοί

EDUCATION FOR
SUSTAINABLE
DEVELOPMENT AND
GLOBAL CITIZENSHIP

Ευθυγράμμιση με το Στόχο 4.7

1. Αξιολόγηση και αναφορά της προόδου προς την εφαρμογή των ΣΒΑ και των προσεγγίσεων βιωσιμότητας εντός και εκτός των συμμετεχόντων ιδρυμάτων (ΠΕ2)
2. Πανεπιστημιακή και ερευνητική κοινότητα, που βελτιώνουν τις ακαδημαϊκές κατευθύνσεις, ενισχύουν τα προγράμματα σπουδών, ενσωματώνουν έννοιες βιωσιμότητας στη διδασκαλία προς μετασχηματιστικές μαθησιακές εμπειρίες, καθώς και επένδυση σε περαιτέρω έρευνα που σχετίζεται με τη βιωσιμότητα (ΠΕ3)
3. Ενεργός συμμετοχή σε διαδικασίες και πρωτοβουλίες σε πανεπιστημιακό επίπεδο, με υψηλή προσέγγιση στην κοινωνία που υποστηρίζεται από την ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου (ΠΕ4 & ΠΕ5)
4. Παρεμβάσεις και προώθηση λειτουργιών ακολουθώντας πρακτικές βιωσιμότητας και πράσινων πρακτικών (ΠΕ4)

Προτεραιότητες του έργου SDG4U

- Τόνωση καινοτόμων πρακτικών μάθησης και διδασκαλίας για βιώσιμη ανάπτυξη
- Περιβάλλον και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- Οι ΣΒΑ θεωρούνται ως ένα μέσο που μπορεί να υποστηρίξει μοναδικά τη μετασχηματιστική εκπαίδευση και την ενεργό μάθηση, η οποία περιλαμβάνει εκπαιδευτικές πρακτικές που είναι επικεντρωμένες στον μαθητή με έμφαση στις προσωπικές και κοινωνικές ανάγκες

Χαρτογράφηση ΣΒΑ στα Πανεπιστήμια

- καλλιεργεί περαιτέρω γνώση της θέσης των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσον αφορά την υποστήριξη των ΣΒΑ
- παρέχει ένα μέσο για την ενίσχυση της αποτελεσματικής δέσμευσης με τους ΣΒΑ
- αναδεικνύει υπάρχουσες ενότητες που περιλαμβάνουν ΣΒΑ στο περιεχόμενό τους
- βοηθά τους φοιτητές να επιλέξουν μαθήματα που προσδιορίζονται από αυτά τα κριτήρια
- εμπνέει την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών προσανατολισμένων στο μέλλον που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των φοιτητών
- συμβάλλει στην ανάπτυξη νέων διεπιστημονικών ενοτήτων ή μαθημάτων
- Τονίζει τις ανάγκες για βελτιώσεις στις εκπαιδευτικές μεθόδους που χαρακτηρίζονται από καινοτομία, πολυλειτουργικές προσεγγίσεις, ετερογένεια και ισότητα
- ενημερώνει για λειτουργίες και για τις προσπάθειες δέσμευσης της κοινότητας σχετικά με την ενσωμάτωση των αρχών της βιωσιμότητας σε όλα τα επίπεδα της πανεπιστημιακής ζωής

Νέα μαθήματα και σεμινάρια

- οι νέες ενότητες/μαθήματα και το σεμινάριο δια βίου μάθησης για τους ΣΒΑ θα ξεκινήσουν σε ευέλικτα μονοπάτια μάθησης
- Σεμινάρια που προωθούν τη δια βίου μάθηση και εφαρμόζουν διεπιστημονικές προσεγγίσεις και διακρατική συνεργασία
- έμφαση θα δοθεί στην προστασία του περιβάλλοντος και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και το Νέο Ευρωπαϊκό Bauhaus, θα παίξουν σημαντικό ρόλο:
 - καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και εστίαση στην προσαρμογή και ανθεκτικότητα, προώθηση της βιωσιμότητας, της ισότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος, των αρχών της κυκλικής οικονομίας, του σχεδιασμού πόλεων όπου η τέχνη και ο πολιτισμός βρίσκουν η έκφραση και η βιωσιμότητά τους έχουν προτεραιότητα

Δυνατότητα αλλαγής συμπεριφοράς και οργάνωσης

- προώθηση αλλαγών συμπεριφοράς για τις ατομικές προτιμήσεις, τις καταναλωτικές συνήθειες και τον τρόπο ζωής μαθαίνοντας και εφαρμόζοντας πρακτικές ΣΒΑ
- ευαισθητοποίηση των φοιτητών και του προσωπικού σχετικά με την εφαρμογή των ΣΒΑ στην καθημερινή ζωή
- παρεμβάσεις στις λειτουργίες και στις πρακτικές δέσμευσης της πανεπιστημιακής κοινότητας, που παρέχουν καλά παραδείγματα για φοιτητές, καθηγητές και πανεπιστημιακό προσωπικό

Map your Module - University College Cork

Εργαλείο χαρτογράφησης και εκπαίδευσης

Map your Module

Individual SDGs (click link for more info 2)	SDG Pillar	Module (0-5)
1: No Poverty	Social	<input type="text" value="4"/>
2: Zero Hunger	Social	<input type="text" value="3"/>
3: Good Health and Well-being	Social	<input type="text" value="3"/>
4: Quality Education	Social	<input type="text" value="3"/>
5: Gender Equality	Social	<input type="text" value="0"/>
6: Clean Water and Sanitation	Environment	<input type="text" value="0"/>
7: Affordable and Clean Energy	Social	<input type="text" value="0"/>
8: Decent Work and Economic Growth	Economy	<input type="text" value="0"/>
9: Industry, Innovation and Infrastructure	Economy	<input type="text" value="0"/>
10: Reduced Inequality	Economy	<input type="text" value="0"/>
 1: Sustainable Cities and Communities	Social	<input type="text" value="0"/>

Value to Enter	Description
0	No direct connections to SDGs
1	Indirectly related to the SDG
2	Provides insight into the SDG from the perspective of One's Own Discipline
3	Direct linkage to at least one SDG Target
4	Inter- or transdisciplinary partnerships to include academic, government, business & NGOs
5	Expected data directly contributes to at least one SDG Indicator*

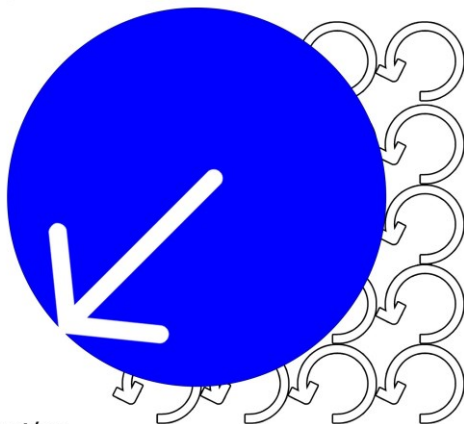

Στόχοι του εργαλείου χαρτογράφησης

- Παροχή κινήτρων περαιτέρω δράσης στα πανεπιστήμια
- Να είναι εκπαιδευτικό και χρήσιμο ως εργαλείο για την ενίσχυση της ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Να είναι εργαλείο για τη συλλογή δεδομένων που να μπορεί εύκολα να μεταφερθεί σε άλλες έρευνες/σύστημα κατάταξης
- Να λειτουργήσει ως Κόμβος πληροφοριών για το πλαίσιο βιωσιμότητας
- Θα μπορούσε να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να προωθήσουν ή να αναλάβουν δράση για την ενίσχυση της συμμετοχής του πανεπιστημίου: να υπογράψουν μια σχετική διακήρυξη απαιτώντας δράση, να οργανώσουν μια εκδήλωση κ.λπ.
- Λειτουργία ως παιχνίδι: μπορείτε να συνδέσετε το μάθημά σας με τους ΣΒΑ;
- Εξετάστε το ενδεχόμενο χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης για τη διευκόλυνση της χαρτογράφησης

Η Στρατηγική για τη Διασφάλιση της Ποιότητας ως πρόκληση και προοπτική για το ΕΚΠΑ

17-18 Ιουλίου
2023
11:00-15:00

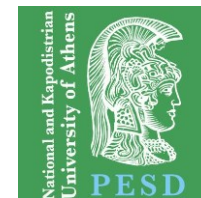
Αμφιθέατρο "Άλκης Αργυριάδης"
Κεντρικό κτίριο του ΕΚΠΑ στα Προπύλαια
Πανεπιστημίου 30, Αθήνα
modip.uoa.gr - modip@uoai.gr
Πληροφορίες: 210 3689653

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικών και Καποδιστριακών
Πανεπιστημίων Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σας ευχαριστούμε πολύ!

Καθηγητής Ανδρέας Παπανδρέου

Διευθυντής Εργαστηρίου Πολιτικής Οικονομίας της Βιώσιμης Ανάπτυξης ΕΚΠΑ
Συμπρόεδρος Ελληνικού Δικτύου Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη Ηνωμένων Εθνών

Δρ. Αντώνιος Αλεβίζος

Διδάσκων Τμ. Κοινωνικής Πολιτικής ΔΠΘ
Συνδιευθυντής Ελληνικού Δικτύου Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη Ηνωμένων Εθνών
Ερευνητής Εργαστηρίου Κοινωνιολογίας της Παιδείας & του Πολιτισμού Παντείου Πανεπιστημίου